

WORLD BANK GROUP

INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT
INTERNATIONAL FINANCE CORPORATION
INTERNATIONAL DEVELOPMENT ASSOCIATION
INTERNATIONAL CENTRE FOR SETTLEMENT OF INVESTMENT DISPUTES
MULTILATERAL INVESTMENT GUARANTEE AGENCY

J

INTERNATIONAL MONETARY FUND

Press Release No. 2 (T)

October 6-7, 2009

Address by **ROBERT B. ZOELLICK**,
President of the World Bank Group,
to the Board of Governors of the World Bank Group,
at the Joint Annual Discussion

Yıllık Toplantılar

Dünya Bankası Grubu Governörler Kurulu

Dünya Bankası Grubu Başkanı

Robert B. Zoellick'in

Konuşması

İstanbul, Türkiye

06 Ekim 2009

“Kriz Sonrası Dünya Bankası Grubu”

Sayın Başkan, Governörler ve Değerli Konuklar:

Bu Yıllık Toplantılarda bize katıldığımız için teşekkürler. Governörler Kurulu Başkanı Sayın Nguyen Van Giau'ya ve Kalkınma Komitesindeki liderliği için Sayın Agustín Carstens'e özel olarak teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum. Agustín ve ben son iki yıldır çok yakın bir şekilde çalışmaktayız. Bir Bakan ve düşünceli bir lider olarak sahip olduğu beceriler nedeniyle kendisine derin bir saygı duyuyorum ve kendisinin ortaklığı ve dostluğundan çok büyük faydalar gördüm. Bu toplantı Agustín'in Kalkınma Komitesi Başkanı olarak son toplantısı, ama ileride kendisinin tavsiyelerine ve değerlendirmelerine başvurmak isteyeceğimden eminim.

Komite Başkanlığı görevini nazik bir şekilde kabul eden Bahreynli Sayın Bakan Al-Khalifa ile birlikte çalışmayı dört gözle bekliyorum. Sayın Bakan Al-Khalifa ile daha önceki görevlerimizde birlikte tık ve bu kritik zamanda bize katılmayı kabul ettiği için çok mutluyum.

Ayrıca meslektaşım Dominique Strauss-Kahn'a da teşekkür etmek istiyorum. Kurumlarımız geçtiğimiz yıl çok yakın bir şekilde birlikte çalıştı; kendisinin öngörüsünü, pratikliğini ve esprili kişiliğini takdir ediyorum.

Bu yılki Yıllık Toplantılarımıza örnek gösterilebilecek bir şekilde ev sahipliği yapan Türk Hükümetine ve Türk halkına da müteşekkirim. Birçok başarıya imza atmış böyle bir ülkede bu büyüleyici şehri görmekten çok mutluyuz. Her şeyden önemlisi, İstanbul'un ve Türkiye'nin harika insanlarına da teşekkür ediyoruz.

Bu fırsatla eski Dünya Bankası Başkanı Robert McNamara'yı da anmak istiyorum. Banka'ya 13 inanılmaz yıl liderlik etti ve şekillendirdi. Bu kuruma çok büyük bir enerji kattı ve aynı zamanda gelişmekte olan dünyanın sorunlarının çözülebileceğine dair güçlü

bir inanç aşıladı. Arkasında müthiş bir başarı öyküsü bıraktı. Bunlar arasında nehir körlüğünün ortadan kaldırılması ve önlenmesi çabaları, Banka'nın beslenmeye yönelik ilk kredisi, kırsal bölgelerde yaşayan yoksullar üzerinde odaklanma, tarıma daha fazla kredi verilmesi, ilk *Dünya Kalkınma Raporu*'nun yayınlanması ve Banka ile Çin arasındaki ilişkilerin ülkenin kalkınması bakımından çok önemli bir zamanda başlatılması sayılabilir. Bütün bunlar kendisinin hem öngörüsünü hem de liderliğini yansıtmaktadır.

Robert McNamara, Dünya Bankası'nın odak noktasını tüm dünyada yoksulluk sorunun ortadan kaldırılması hedefine yöneltmiştir. Bu amaç bugün hala bizim çekirdek misyonumuzdur ve Sayın McNamara'nın uluslararası kalkınmada alanında ve Dünya Bankası'nda bıraktığı mirasın hala devam etmesini sağlamaktadır.

Son yıllarında Sayın McNamara ile konuştuğumda, Dünya Bankası'nın kültürler ve ülkeler arası bir yetenekler topluluğu olan muhteşem personelini sevgiyle hatırladı. Onu izleyenler de aynı takdir duygusunu ifade etmiştir. Ben de kendi teşekkürlerimi onlara eklemek istiyorum. Dünya Bankası Grubu'nun çalışanları, enerji ile, yaratıcılık ile ve müşteri ülkelere ve hizmet etme ayrıcalığına sahip olduğumuz insanlara karşı güçlü bir amaç bilinci ile geçtiğimiz yılki kriz zorluğuna karşı göğüs germiştir.

Ayrıca, Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nden Bakan Futa'nın kısa süre önce hayatını kaybetmesi de bizleri üzdü. Ben de Sayın Başkan gibi ailesine ve Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti'ne başsağlığı diliyorum.

Bu arada eski Japonya Maliye Bakanı Sayın Nakagawa'nın ailesine de en derin üzüntülerimi iletme istiyorum.

Bir yıl önce çalkantı zamanında bir araya gelmiştik. Bugün, o çalkantı henüz bitmiş değil.

Küresel kriz sonucunda önümüzdeki yıl sonuna kadar 90 milyon kişinin daha aşırı yoksulluk içinde yaşamaya başlayacağını, bu yıl 59 milyon kadar insanın işini kaybedeceğini ve Sahra Altı Afrikası'nda 30.000 – 50.000 bebeğin daha hayatını kaybedebileceğini tahmin ediyoruz.

Bu rakamların arkasında insan hikayeleri yatmaktadır:

-- Aoy Puon Kamboçya'da yaşayan bir tekstil fabrikası işçisidir. Kriz vurduğundan beri aylık maaşı yarı yarıya kesilmiş durumda. Bugün kendi gelinine bağımlı olan memleketindeki ailesine gönderecek kadar para kazanamıyor. Geçtiğimiz yıl Kamboçya'da 48 tekstil fabrikası kapanmak zorunda kaldı ve 62.000 işçi işini kaybetti – bunların yüzde 90'ı kadındı. Aoy artık kendisinin de işini kaybedeceğinden endişe duyuyor.

-- Zagd mali kriz ile birlikte hayvan fiyatlarının dibe vurduğu Moğolistan'da bir çoban. Bu arada gıda fiyatları her gün artıyor, dolayısıyla Zagd artık un, pirinç veya şeker alacak para bulamıyor. Zagd gibi çobanların emeklilik maaşı veya sosyal yardım parası yok – bununla birlikte, gelirlerdeki azalma karşısında başvurabilecekleri tek yol tüketimlerini kısmak. Bir çobanın söylediği gibi, “Şeker alamıyorum çünkü pahalı. Sebze kullanmıyoruz. Dışarı çıkamıyoruz, dolayısıyla çok fazla kıyafete ihtiyacımız yok ...Kış aylarında odun ve kömür alamıyoruz.”

-- Lindiwe 28 yaşında ve güney Afrika'da bir gecekondu mahallesinde yaşıyor. HIV virüsü taşıyor ve aynı zamanda tüberküloz hastası. Bu gibi hastalıklar için tedavi hizmetleri sağlayan bir STK kliniğinden geri çevrilmiş çünkü mali kriz sonucunda donör fonları tükenmiş ve aynı zamanda ilaçları da kalmamış. İlave finansman beklentileri umutsuz: kısa süre önce Dünya Bankası ve UNAIDS tarafından gerçekleştirilen bir anket her beş gelişmekte olan ülkeden birinde antiretroviral tedavi programlarında kısıntı yapıldığını ve 33 ülkenin önümüzdeki sene etkilerin daha da ağırlaşmasını beklediğini ortaya koymuştur. Lindiwe için zaman tükeniyor: "Ölmekten ve küçük kızımı tek başına bırakmaktan korkuyorum" diyor.

İşler kaybedildi ve hayatlar yıkıldı. Kızlar okulu bırakmak zorunda kaldı. Aileler her gün hangi yemekten tasarruf edeceklerine karar vermek zorunda. Çocuklar yetersiz besleniyor. İnsan gelişimi çoğunlukla geri dönüş olmayacak şekilde tersine dönmüş durumda.

Bizler toparlanmadan bahsederken, yoksulluğun kişisel sancılarını her yerde görebiliyoruz.

Şehirlerde, köylerde, vadilerde ve ovalarda, Ana Caddelerde, caddesi olmayan topluluklarda hep aynı şeyi duyuyoruz: “Bunun bir daha olmasına izin vermeyin.”

Ne yazık ki bu konuda söz veremiyoruz. Dünyamızı krizlere karşı dayanıklı hale getiremiyoruz. Gerçekten de, gelecek ile ilgili olarak emin olduğumuz bir şey varsa, o da yeniden bir başka krizin olacağıdır. Ancak liderlik ve işbirliği ile, geçmiş krizlerden dersler çıkarabiliriz ve geleceğe bakabiliriz.

Acil durum müdahalelerinin de ötesine bakmalıyız; daha kalıcı ve “daha iyiyi tekrar sağlamaya” yönelik eylemlere bakmalıyız. Bu iş de bu salonda bulunan bizlere bağlı. Kriz zamanlarında işbirliği işin en kolay kısmıdır. Artık uçurumun derinliklerine bakmadığımız zamanlarda işbirliği ise zorlu bir görevdir.

Krizin Tohumları

Geleceğe bakmadan önce geçmişi anlamamız gerekir. Bugünkü kriz durup dururken kendiliğinden ortaya çıkmadı. Bunun tohumları daha önceden atılmıştı.

Son 20 yılda çok büyük bir ekonomik değişime şahit olduk. Sovyetler Birliği ile Orta ve Doğu Avrupa'daki planlı ekonomilerin dağılması, Çin ve Hindistan'daki ekonomik

reformlar ve Doğu Asya'nın ihracata dayalı büyüme stratejileri yaklaşık 1 milyardan 4-5 milyar kişiye artan bir dünya piyasa ekonomisine katkıda bulundu. Bu değişim çok büyük fırsatlar sunmaktadır. Aynı zamanda, yirminci yüzyılın ortalarında biçimlendirilen ve o zamandan bu yana geçen onlarca yıllık süreçte sık sık “yama” niteliğinde değişimlere uğrayan bir uluslararası ekonomik sistemi de sarsmıştır.

Bugünkü sorunların tohumlarının bir kısmı 1990'ların sonlarındaki mali krizlere cevap olarak gerçekleştirilen müdahaleler ile veya gerekli müdahalelerin yapılmaması nedeniyle atıldı. Asya mali krizinin ardından, gelişmekte olan ülkeler küreselleşmenin fırtınalarına asla tekrar yakalanmak istemediklerine karar verdiler. Birçok ülke döviz kurlarını yöneterek ve büyük döviz rezervleri oluşturarak kendisini “sigortaladı”. Bu değişimlerden bazıları küresel ekonomideki dengesizliklere ve gerilimlere katkıda bulundu, ancak yıllarca hükümetler genel olarak iyi bir büyüme ortamında bir şekilde başarılı oldular.

Merkez bankaları yeni ekonomide oluşan riskleri ele almakta başarısız oldu. 1980'lerde ürün fiyatlarındaki enflasyonu kontrol altına almış gibi göründüler, ancak bu bankaların çoğu varlık fiyat balonlarını tespit etmenin ve para politikası ile bunları kontrol altına almanın güç olduğuna karar verdi. Faiz oranlarının agresif bir şekilde düşürülmesi yoluyla bu köpükler patlatıldıktan sonra “reel ekonomide”, yani istihdamda, üretimde, tasarruflarda ve tüketimde meydana gelen zararın kontrol altına alınabileceğini savundular. Ancak daha sonra yanıldıkları ortaya çıktı.

Finansal kurumların düzenleyicileri ve denetleyicileri artık gerçekliğe dayanmıyordu. Finansal yenilikler ve rekabet, hizmetleri büyük ölçüde yaygınlaştırdı – geçmişte arka plana itilen şirketleri ve aileleri de kapsayacak şekilde- ancak “rasyonel piyasalar” kuramının çekici derecede basit tasarımı, düzenleyicilerin psikoloji, örgütsel davranış, sistemik riskler ve piyasaların ve insanların karmaşıklığının gerçekliklerinden uzaklaşmalarına yol açmıştır.

Bu zorlu dersleri öğrenirken bile, tahminde bulunmamız ve oluşturmamız gerekmektedir.

1944 yılında Bretton Woods'taki delegeler yeni bir küresel düzenlemeyi şekillendirme fırsatını yakaladı. Dünya ekonomisinde finansal ve ticari ilişkilere yönelik bir kurallar, kurumlar ve prosedürler sistemini geliştirmek için New Hampshire'da üç hafta geçirdiler.

O zamandan bu yana geçen 65 yıllık içinde dünyada çok büyük değişiklikler yaşandı. Şu anda yaşadığımız kriz bu tabloyu yine değiştiriyor.

Güç dengelerinde, kurumlarda ve uluslararası işbirliğinde potansiyel değişimleri görmeye başladık bile. Bu değişimler kısmen tarafların yeni koşullara ne derecede uyum sağlayabileceğine, kısmen toparlanmanın hızına, kısmen dünyada sermayeyi, teknolojiyi

ve insan kaynaklarını kimlerin elinde tuttuğu ve bunlarla ne yaptığı ile ilgili değişimlere, kısmen de ülkelerin nasıl işbirliği yaptığına –veya yapmadığına- bağlı olacaktır.

Değişen Bağlam

10 yıl kadar önce, Asya mali krizi sırasında, dünyanın en temel endişesi Çin'in yıkılan ekonomik domino taşlarını istikrara kavuşturmak için para kurunu sabit tutup tutmayacağıydı. Bugün, Çin dünyanın en büyük ekonomileri arasında ve küresel ekonomide bir istikrar unsuru olarak hareket ediyor. Çin ve Hindistan birlikte dünya üretiminde yüzde 8.5'lik bir paya sahip. Bu iki ülke ve diğer gelişmekte olan ülkeler, gelişmiş ülkelerden çok daha hızlı bir şekilde büyüyor.

Amerika Birleşik Devletleri krizden çok ağır etkilendi. Ancak ABD dayanıklı bir ülke. Amerika Birleşik Devletleri'nin geleceği, büyük açıkları kapatıp kapatamayacağına veya nasıl kapatacağına, kredilere ve kura zarar verebilecek enflasyon olmadan toparlanıp toparlanamayacağına, güvenliğe ve istikrara katkıda bulunurken yenilikçiliği korumak için finansal sistemini gözden geçirip geçiremeyeceğine bağlıdır. Amerika Birleşik Devletleri'nin aynı zamanda en büyük kozu olan ticarete, yatırıma, insanlara ve fikirlere açıklığı devam ettirebilmesi için insanların değişime uyum sağlamasına yardımcı olması gerekmektedir.

Japonya kriz sonrasında politik bir değişim yaşayan ilk büyük sanayi gücü olmuştur. Japonya Demokratik Partisinin seçilmesi ülkenin tarihinde ilk kez sürdürülebilir bir iki partili demokrasinin oluşturulabilmesini sağlayabilir.

Eski ihracat odaklı büyüme modelinin, Japonya'nın veya dünyanın ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamayacağı veya ABD tüketicilerine çok fazla dayanmayan daha "dengeli" bir küresel ekonomide sürdürülebilir olup olmayacağı belli değildir. Yaşlanan Japonya'nın yeni tüketim ihtiyaçları olacaktır. Daha fazla büyüme kutbu olan küresel bir ekonomi, özellikle enerjiyi verimli bir şekilde kullanma yönündeki etkileyici yetenekleri bakımından Japonya'ya yeni piyasalar sunabilir.

Orta ve Doğu Avrupa ekonomileri bu krizden özellikle ağır bir şekilde etkilendi ve bu ülkelerin sorunları henüz bitmiş değil. İyi bir stratejik haber, Avrupa devletlerinin tüm iç tartışmalarına ve müzakerelerine rağmen birbirlerine bağımlı olduklarını kabul etmiş olmalarıdır. Avrupa bu kez gerilim altında bölünmedi.

Kriz Güney Doğu Asya'yı da yukarı doğru itebilir –ancak bu fırsatların nasıl değerlendirileceğine bağlıdır. Bölge, iki yükselen güç olan Hindistan ve Çin arasında coğrafi bir kavşak noktası konumundadır. ASEAN bunun önemini fark etmiş gibi görünmektedir ve bir yandan diğer ülkelere ulaşırken diğer yandan entegrasyonunu derinleştirmek için adımlar atmıştır. Endonezya'nın önemli ağırlığı ve Vietnam'ın

yükselen etkisi göz önüne alındığında, ekonomik çalkantı ortamındaki sağlam performansları, on yıl önceki durumları ile keskin bir tezat teşkil etmektedir.

Diğerleri için, krizin uzun vadeli etkileri özellikle petrol fiyatları olmak üzere son yıllarda yüksek getiriler sağlayan mallara bağlı olabilir. Petrol fiyatı 100\$ iken bu ülkeler güçlüdür. Ancak 30\$'a düştüğünde çoğu ciddi sorun yaşar. Fosil yakıtlara olan bağımlılığını azaltmaya çalışan ve yatırımcılar bir “varlık sınıfına” girip çıkarken emtia fiyatlarının değişiklikler sergilediği bir dünyada petrol ve emtiaya olan bu bağımlılık bir ekonominin temellerini dayandırmak için belirsiz bir zemindir. Ülkeler daha geniş tabanlı bir ekonomik kalkınmayı çeşitlendirmek ve inşa etmek için bu getirileri akıllıca bir şekilde kullanacaklar mı? Bu sorular Rusya, Körfez bölgesindeki ülkeler ve Latin Amerika ve Afrika'daki bazı ülkeler için geçerlidir.

Krizden önce bazı Afrika ülkeleri istikrarlı bir şekilde etkileyici büyüme rakamlarına ulaşmıştı. Krizden çıkış sürecinde onlar için yeni fırsatlar doğabilir. Bazı Çinli imalat firmaları temel üretim faaliyetlerini Afrika'ya kaydırmayı düşünüyor.

Çin'in Afrika ile ilgili gelecek planları – ki bunlar kaynak geliştirme ve altyapıyı içermektedir- diğer ülkeler tarafından desteklenebilir. Brezilya tarımsal kalkınma deneyimini paylaşma konusunda istekli görünüyor. Hindistan demiryolları inşa ediyor. Bunlar giderek artacak bir eğilimin ilk günleri.

Bretton Woods delegelerinin takdir ettiği gibi, güç ilişkilerindeki değişimlerin anlaşılması geleceğin şekillendirilmesi açısından temeldir. O sistemin siyasi temeli, 1. Dünya Savaşı'ndan sonra yerine getirilemeyen sorumluluğun ortak bir deneyimi ve 2. Dünya Savaşından sonraki güçlerin –ve bunları birbirine bağlayan piyasaların doğasının- açık bir değerlendirmesi yoluyla oluşturulmuştu. O sistemin yeni gelişmeleri takip edemediği görünmektedir.

Sırada ne var: Sorumlu Küreselleşme?

Eski düzen artık geride kaldı. Artık zamanımızı kaybetmemeliyiz ve arkasından gözyaşı dökmemeliyiz. Bugün artık yeniden oluşturmamız gerekiyor. Bugün “Yeni bir Düzenin” ve sorumlu küreselleşmenin temellerini atabiliriz.

Küreselleşme pek çok ülkede yüksek ekonomik büyümenin sürdürülebilirliğine yardımcı olmuş ve yüz milyonlarca insanı yoksulluktan kurtarmıştır. Bununla birlikte ekonomiler arasında giderek artan bağlar aynı zamanda gelişmiş dünyada yaşanan bir mali krizin milyonlarca insanı tekrar yoksulluğa döndüren bir küresel krize dönüşmesinde merkezi bir rol oynamıştır. İklim değişikliğinin hızı giderek artmaktadır ve bundan en çok en yoksul ülkeler etkilenmektedir. 2004'deki SARS ve bu yılki H1N1 virüsü gibi hastalıklar yerel salgınlar olarak doğmakta ancak hızla küresel tehdit haline gelmektedir. Bu hastalıkların virülansı sadece seyahatteki artış ve açık sınırlar sebebiyle yoğunlaşmıştır.

Küreselleşme saatini geri döndüremeyiz ve döndürmemeliyiz de. İnsanlarımız da böyle bir şey yapmamızı istemiyor. Ancak bir yandan sorumlu küreselleşmenin milyonlarca insana sağlayabileceği çok büyük faydaları yaygınlaştırırken, bir yandan da yol açabileceği zararları sınırlamak için küreselleşmede reform yapmalıyız ve bunu yapabiliriz.

Sorumlu Küreselleşmeyi nasıl sağlayabiliriz?

İlk olarak ve en önemlisi, bugün çözümün bulunmasında, yarın ilerlemenin ve sonraki yıllarda zenginliğin sağlanmasında gelişmekte olan ülkelerin kilit bir role sahip olduğunu kabul etmemiz gerekiyor.

İki hafta önce, Pittsburgh'ta dünya liderleri G-20'nin ileri sanayileşmiş ülkeler ve yükselen güçler arasında uluslararası ekonomik işbirliği için üst düzey bir forum haline gelmesi gerektiğini kararlaştırmıştır. Bu iyi bir başlangıçtır. Ancak bu tek başına bir komite olamaz. Ayrıca dışarıda kalan 160'ın üzerinde ülkenin sesini duymazdan da gelemiz. G-20'nin, daha kapsamlı bir ülkeler ve uluslararası kurumlar ağı üzerinden faaliyet gösteren bir 'Yönlendirme Grubu' gibi hareket etmesi gerekir. Sorunlar arasındaki bağlantıları tespit edebilir ve karşılıklı çıkar unsurlarını geliştirebilir. Bu sistem hiyerarşik olamaz ve bürokratik bir sistem de olmamalıdır. Bu salondaki G-186 ile bağlanması gerekir.

Tahminciler birkaç yıl daha büyümenin durgun olmasını ve yüksek işsizlik oranlarının devam etmesini beklemektedir. ABD tüketicisi artık ekonomik talebin ana lokomotifini olamayacaktır. Avrupa ve Japonya'nın da sıkıntıda olduğu görünüyor; Çin yardımcı olabilir ancak kredilerindeki artış önümüzdeki yıl sorunlara yol açabilir. Finansmana erişimin sağlanması ile birlikte, diğer gelişmekte olan ekonomiler küresel toparlanma için bir itici güç olabilir. Çoğu borçlanma için gerekli mali kapasiteye sahip ancak özel sektörlerini sıkıştırmadan istedikleri miktarlarda ve makul fiyatlarda bulamıyorlar. Dünya Bankası Grubu ve bölgesel kalkınma bankaları yardımcı olabilir. Teşvikleri kısa vadeli kumarhane kapitalizminden uzun vadeli üretken yatırımlara yönlendiren daha iyi mali düzenleme ve denetleme de yardımcı olabilir.

İkinci olarak, liderlerin dengeli ve kapsayıcı bir küresel ekonominin çoklu büyüme kutbuna ihtiyaç duyacağını vurgulamaları gerekir –sadece Çin ve Hindistan'ın eklenmesi yeterli olmayacaktır. Latin Amerika, Güneydoğu Asya ve Orta Doğu'daki ülkeler bugün yatırım yaparlarsa gelecekte yardımcı olabilirler. Zaman içinde, yaklaşık bir milyar kişilik bir pazar olan Afrika'da yapılacak yatırımlar piyasalarını bütünleştirebilir bir başka büyüme kaynağı haline gelebilir.

Çoklu büyüme kutupları oluşturabilmek için, darboğazları ortadan kaldırmalıyız ve altyapıya ve enerjiye yapılacak yatırımlar, özel sektörün genişlemesi ve açık piyasalara bağlı bölgesel entegrasyon yoluyla üretkenliği arttırmalıyız. Yeni büyüme kutupları aynı

zamanda gelişmiş ülkelerin sermaye mallarının, hizmetlerinin ve teknolojisinin tüketicisi olabilir.

Üçüncü olarak, liderlerin büyümeyi sürdürülebilir kılma konusunda kararlı olması gerekir. Dünya Bankası tarafından kısa süre önce yayınlanan kalkınma ve iklim değişikliği ile ilgili Dünya Kalkınma Raporu'nda belirtildiği gibi, gelişmekte olan ülkeler sadece iklim değişikliğinin potansiyel zararlarının yüzde 75-80'inden etkilenmekle kalmıyor, aynı zamanda bu ülkelerde yaşayan 1,6 milyardan fazla insanın hala elektriğe erişimi bulunmuyor. Gelişmekte olan ülkelerin –ve bu ülkelerin çıkarlarının- masaya getirilmesi gerekiyor. Teknolojinin benimsenmesi, enerji verimliliği uygulamaları ve ağaçlandırmaya yapılacak yatırımlar yoluyla düşük karbonlu büyümeyi teşvik etmek için bu ülkelerin teşvike ve finansmana ihtiyacı bulunmaktadır.

Dördüncü olarak, en kırılgan grupları korumaya yönelik mekanizmaları oluşturmamız gerekmektedir. İki hafta önce Pittsburgh Zirvesinde, G-20 liderleri, İtalya'daki G-8 zirvesinde başlatılan 20 milyar \$'lık yeni bir gıda güvenliği girişimine desteklerini tekrarlamıştır. G-20 liderleri, düşük gelirli ülkelere sağlanan tarımsal yardımların arttırılmasına yönelik çok taraflı bir fonun oluşturulması için Dünya Bankası'na donörlerle ve kuruluşlarla birlikte çalışması çağrısında bulunmuştur. Sıklıkla, iki taraflı yardımlar kaynakları belirli sektörler ve ülkeler üzerinde yoğunlaştırmaktadır. Ancak bu daha kapsamlı ve çok taraflı yaklaşım ile, kaynakları bir havuzda toplayabiliriz ve tüm gıda zinciri boyunca gıda güvenliğini sağlamaya ve sürdürülebilir tarım sistemleri oluşturmaya yönelik yenilikçi çabaları daha iyi destekleyebiliriz. Bununla birlikte, kıymetli kağıtlar toprağa tohum ekmez veya açların karnını doyurmaz. Açlık ve kıtlık – Doğu Afrika'daki mevcut kuraklığın gösterdiği gibi- her zaman devam eden bir tehdittir. Dolayısıyla, bu girişimi gerçeğe dönüştürmek için hızlı hareket etmemiz gerekiyor.

Gıda ve akaryakıt krizleri ile son mali kriz Binyıl Kalkınma Hedeflerine doğru kaydedilen ilerlemeyi raydan çıkarmıştır ve uzun yıllarda elde edilen kazanımları tersine çevirmiştir. En yoksul ülkelere çok kuvvetli şoklar karşısında savunmasız bırakılmayacakları yönünde güvence vererek, küresel mali yapıdaki bir boşluğu doldurmamız gerekiyor. Dünya Bankası Grubu, birçoğu çatışmadan yeni çıkmakta olan en hassas ve kırılgan ülkelere hızlı ve etkili yardım sağlayabilecek olan ve G-20 ile Kalkınma Komitesi tarafından onaylanan Kriz Müdahale Fonu'nun kurulması önerisini ayrıntılandırmak için çalışacaktır. Hedefli güvenlik ağlarından KOBİ'lere ve mikro finansa kadar, en büyük krizler karşısında en az koruması olanlar için koruma sağlayabiliriz.

Aynı zamanda, mali ve ticari korumacılık politikaları karşısında bir denge unsuru sunarak, özel sektör talebine, yatırımlara ve ticarete devlet canlandırma politikalarından müdahaleci olmayan bir yaklaşıma geçmek için çalışmamız gerekmektedir. IFC kısa süre önce, bankalara, öz sermayeye, altyapıya ve yeniden borç yapılandırmasına yatırım yapmak için fonları yöneten yeni bir Varlık Yönetim Şirketi kurdu. Sermayeyi devlet,

emeklilik sistemi ve diğer varlık yönetim fonlarından gelişmekte olan ülkelerdeki üretken özel sektörlere yönlendirirken, gelişmekte olan ülke finans piyasalarının oluşturulmasına yardımcı olabiliriz.

Dünya Bankası Grubu'nun Rolü

Geçtiğimiz yıl Dünya Bankası krize karşı harekete geçerek 59 milyar \$'lık rekor düzeyde bir mali yardım sağladı. IBRD taahhütleri neredeyse üç kat artarak 33 milyar \$'a ulaştı. IDA da 14 milyar \$'lık rekor bir seviyeye ulaştı; yeni IFC projelerinin yarısından fazlası IDA ülkelerindeydi. Toparlanma ve istihdam için kritik öneme sahip olan altyapı yatırımlarına sağlanan destek 21 milyar \$'a ulaştı; en kırılgan grupların korunması amacıyla güvenlik ağları ve sosyal koruma programları için yardımlarımızı 4,5 milyar \$'a çıkardık.

IFC güçlü yenilikçiliği kaynak mobilizasyonu ile birleştirmektedir; banka sermayelendirmesi, ticaretin finansmanı, altyapı ve mikro finansman ile ilgili girişimler başlattık.

Bu mali yılda IBRD'den 40 milyar \$'lık veya daha yüksek yeni bir rekor bekliyoruz. IBRD kredilerine olan talep şu anda Kalkınma Komitesinin geçen yılki bildirisinde çağrıda bulunduğu 100 milyar \$ seviyesinin çok üstüne çıkmaktadır. IDA ülkeleri de ciddi finansman açıkları ile karşı karşıyadır. Sağlık, eğitim, güvenlik ağları ve altyapı gibi risk altındaki çekirdek harcamaları karşılamada yaşanan finansman açıklarının en yoksul ülkeler için 11,6 milyar \$'a ulaştığını tahmin ediyoruz.

Gelişmiş ülkelerdeki bütçelerde sıkıntılar olduğunu biliyorum. Ancak sorumlu küreselleşme sorumlu paydaşlar gerektirir. Daha fazlasını yapabiliriz ve yapmalıyız.

Yeni bir Kriz Sonrası Dünyada Dünya Bankası'nın Rolü Nedir?

İyi sermayelendirilmiş bir Dünya Bankası, küreselleşme, kalkınma ve mali krizin zorluklarına karşı küresel müdahalede öncü bir rol oynamaya hazır olacaktır.

Kamu sektörüyle ve özel sektörle, orta gelirli ve düşük gelirli ülkelerle çalışma becerilerimiz ile birlikte, küresel, yerel ve sektörler arası ölçekte bir mevcudiyetimiz söz konusudur. Kalkınma ile ilgili olarak her zaman geliştirdiğimiz bir "küresel en iyi uygulamalar" birikimimiz bulunmaktadır; dünya standartlarında risk yönetimi ve bankacılık yeteneklerimiz ve bilançomuzu güçlendirme yeteneklerimiz bulunmaktadır. Büyümekte olan küresel kamu yararı gündeminde bir liderlik rolüne ve dünya çapında bir kataliz ve birleştirme gücüne sahibiz. Tüm bu faktörler Dünya Bankası Grubu'nu çok taraflı kalkınma bankaları arasında eşsiz bir konuma oturtmaktadır.

Dünya Bankası Grubu'nun kriz sonrası rolünü dört temel faktörün şekillendirmesi beklenmektedir:

Birinci faktör, geleneksel ve yenilikçi kalkınma finansmanı olacaktır. Banka Grubu'nun müşterileri tarafından, kurumun krizden iyi sermayelendirilmiş bir şekilde çıkması ve küresel ekonomik büyümeyi ve yoksulluğun üstesinden gelinmesini desteklemek üzere kritik büyüklükte bir finansmanı sağlayabilmesi yönünde güçlü bir talep mevcuttur. Dünya Bankası Grubu bu rolü birkaç şekilde oynayabilir. Konjonktür karşıtı politikaları uygulayabilecek bir durumda olmayan ülkelerde çekirdek harcamaların korunmasına ve mali teşviklere katkıda bulunabiliriz; küresel toparlanmayı desteklemek için küresel talebin artırılmasına yardımcı olabiliriz; ticareti finanse edebiliriz ve destekleyebiliriz; özel sektöre hükümetlerin krize müdahale eylemlerinden üzerlerine düşen sorumlulukları üstlenmesine yardımcı olabiliriz; ve yatırımlar yoluyla ihtiyaçlara cevap veren ve hesap verebilir kamu sektörleri ve dinamik özel sektörler ile birlikte çoklu büyüme kutuplarının oluşturulmasına yardımcı olabiliriz.

İkinci faktör bilgi ürünlerinin sunulması olacaktır. Banka Grubu kalkınma konusunda bir "en iyi uygulamalar" havuzudur ve burada hem kamu hem de özel sektöre dayalı olarak uygulama deneyimi, araştırma ve öğrenme bir araya getirilmektedir. Bu şekilde, müşteriler bizden çok sayıdaki uygulayıcı bilgilerini ve yenilikleri birleştirmemizi ve özel kullanıma hazırlamamızı beklemektedir.

Üçüncü faktör küresel kamu yararı gündemidir – çok sektörlü kurumsal müdahale gerektiren, iklim değişikliği ve bulaşıcı hastalıklar gibi acil küresel zorluklar; politika danışmanlığı ile yatırımların, ülke programlarına dayalı küresel bir ölçekte birleştirilmesi. Banka Grubu halihazırda İklim Yatırım Fonları yoluyla önemli miktarda finansman sağlamaktadır. Müşterilerimizle düşük karbonlu büyüme stratejileri üzerinde çalışarak teknoloji transferinde ve şu anda çalışmalarımızı genişlettiğimiz sağlık sistemlerinin güçlendirilmesi alanında kilit bir rol oynayabiliriz. Banka Grubu aynı zamanda çok taraflı kurallara dayalı olarak dinamik ve dayanıklı ticaret ve finans sistemlerinin sağlayacağı ortak yararları da destekleyebilir.

Dördüncü faktör gelecekteki krizlerdir –bugünden öngöremediğimiz ancak gerçekleşeceğini bildiğimiz krizler: bu bir pandemi olabilir, doğal veya insan kaynaklı bir afet olabilir, veya bir ekonomik veya sosyal kriz olabilir. Buna cevap olarak, Banka kısa süre önce gıda krizinde veya Hint Okyanusu'ndaki tsunamide veya Meksika ve Doğu Asya'daki mali krizlerde yaptığı gibi sahip olduğu tüm becerileri ve araçları hissedarlarının yararına seferber edebilir.

Dünya Bankası, sermayesini en etkin şekilde kullanmak için bir dizi mali önlem uygulamaktadır. Bu önlemler arasında kredi fiyatlarındaki bir artış yapılması; ulusal para birimleri ile satın aldıkları hisseleri kullanabilmemiz için ülkeler ile birlikte çalışmak; söz hakkındaki değişikliklere bağlı seçici bir sermaye artırımını; sıkı bütçe disiplini; ve daha uzun vadeli kredilerin fiyatlarında muhtemel bir artış yer almaktadır. Bu önlemler tüm üyelerimizin karşılıklı sorumluluklarını ve katkılarını vurgulamaktadır. Ancak bunlar

yeterli olmayabilir. IBRD mevcut oranda kredi vermeye devam ederse, 2010 ortalarında sermaye sıkıntısına girecektir. IFC şu anda sınıra dayanmış durumdadır.

Elbette ki gelecek belirsizdir. Eğer toparlanma hızını kaybederse veya çok yavaş bir şekilde devam ederse, zaten sınıra dayanmış ve daha fazla ilerleyemeyen bir Dünya Bankası Grubu'nu riske atmamız gerekir mi? Bir sonraki krizi düşündüğümüzde –bir başka gıda krizi, bir sonraki salgın - kendini geride tutan bir Dünya Bankası Grubu'na sahip olma lüksümüz var mı? Dün yeni kalkınma zorluklarına göğüs gerebilmesi için Dünya Bankası Grubu'nun yeterli kaynaklara sahip olmasının sağlanması ve bu yöndeki kararın 2010 ilkbaharına kadar alınması konusunda kararlılığını ifade ettiği için Kalkınma Komitesine teşekkür ediyorum. Bu Dünya Bankası'nın yirmi yıllık dönemdeki ilk Genel Sermaye Artırımı olması bakımından ileriye dönük önemli bir adımdır.

Reform Gündemi

Değişen küresel ekonomiye hizmet edebilmek için, dünyanın atik, uyanık, yetkin ve sorumlu kurumlara ihtiyacı vardır. Dünya Bankası Grubu meşruiyetini, etkinliğini, etkililiğini ve hesap verebilirliğini geliştirecek ve BM, IMF, diğer Çok Taraflı Kalkınma Bankaları, donörler, sivil toplum ve giderek daha önemli kalkınma aktörleri haline gelen vakıflar ile işbirliğini daha da genişletecektir. Hissedar taleplerinin yerine getirilmesine, performansın iyileştirilmesine ve yasama organlarımız ile birlikte destek oluşturulmasına yönelik çoklu reformların uygulanmasının öneminin farkındayız.

Çalışmalarımız şunları içerecektir:

- Sonuçlar gündemi, merkeziyetçilikten uzaklaşma, cinsiyet, yatırım kredileri reform ve insan kaynakları üzerinde odaklanarak kalkınmanın etkililiğinin artırılması;
- Küresel yolsuzlukla mücadele çabalarımız ile birlikte hesap verebilirliğin ve iyi yönetişimin teşvik edilmesi, daha iyi bir şeffaflık ve bilgilendirme politikası, ve yakında yayınlanacak olan Zedillo Komisyonu tavsiyeleri; ve
- Maliyet etkinliğin arttırılmaya devam edilmesi.

Ancak daha da ileri gitmemiz gerekiyor.

Bretton Woods sistemi, gücün daha az sayıda ülke üzerinde yoğunlaştığı bir dönemde 44 ülke tarafından oluşturulmuştu. Büyük dekolonizasyon dalgaları henüz yeni yeni başlamaktaydı ve gelişmekte olan az sayıdaki bir kaç ülke tarihin bir parçası olarak değil onun bir aracı görülüyordu. O dünya artık çok eskide kaldı. Politik ekonominin yeni gerçeklikleri farklı bir sistem gerektiriyor.

Eğer gelişmekte olan ülkeler çözümün bir parçası ise, bu tartışmaların da bir parçası olmalıdırlar. Uluslararası sistem, 21. yüzyılın ekonomik gerçekliklerini temsil eden,

büyüyen hissedarlarının rol ve sorumluluklarının farkında olan ve Afrika'ya daha fazla söz hakkı sağlayan bir Dünya Bankası Grubu'na ihtiyaç duymaktadır.

Banka Grubu'ndaki gelişmekte olan ülkelerin ve geçiş ülkelerinin söz haklarının ve temsillerinin arttırılmasına yönelik reformların ilk safhası bir yıl önce tamamlandı - Sahra Altı Afrikası'na ilave bir Kurul üyeliği verildi ve IBRD'deki gelişmekte olan ülkelerin oy hakları yüzde 44'e yükseltildi. Dün Kalkınma Komitesinin, nihai karar önümüzdeki yıl ilkbahar Toplantılarında alınmak üzere, gelişmekte olan ülkelerin oy hakkında ilave 3 puanlık bir artış yapılarak gelişmekte olan ülkelerin oy hakkının yüzde 47'ye çıkarılmasının önemini vurgulamasını memnuniyetle karşıladım. Hırslı bir şekilde devam etmeliyiz. Gelişmekte olan ülkeler daha yoksul ülkelere kalkınmaları için yardımda bulunma konusunda sorumlulukları paylaşırken, gelişmekte olan ülkelerin payını zaman içinde yüzde 50'ye çıkarıp çıkaramayacağımızı tartışmamız gerekir. Dünya Bankası Grubu, bizi çevreleyen dünyayı daha doğru bir şekilde yansıtmalıdır.

Sonuc

Sayın Başkan; eski ekonomik düzen krizden önce değişime ayak uydurmak için uğraşıyordu. Bugünkü kriz ise derin uçurumları ve zorlayıcı ihtiyaçları gün yüzüne çıkardı. Bunu yakalama ve ilerleme zamanı gelmiştir.

Yeni bir çok kutuplu büyüme modelini yansıtan bir uluslararası politik ekonomi sistemine ihtiyacımız var. Bu sistem bir yandan yükselen ekonomik güçleri 'sorumlu paydaşlar' olarak entegre ederken öbür yandan bu ülkelerde hala yüz milyonlarca yoksulun bulunduğunu ve sarsıcı kalkınma zorlukları ile karşı karşıya olduklarını göz önünde bulundurmalıdır.

Halkları ağır borç yüklerini ve rekabetçilik endişelerini hisseden ve yeni güçlerin sorumlulukları paylaşması gerektiğini düşünen gelişmiş ülkelerin enerjilerini ve desteklerini devreye sokmalıdır. En yoksul ve en zayıf ülkelere, hala güvenli suya erişimi olmayan 900 milyon insana ve çatışma ve yönetim bozuklukları sebebiyle yoksulluk kapanında yer alan "en alttaki bir milyar" insana el uzatılmasına yardımcı olmalıdır.

Ancak bu kendi kendine gerçekleşmeyecektir.

Burada ortaya çıkan soru liderlerin bu değişimleri yönlendirme konusunda işbirliği yapıp yapamayacağıdır. Olması gerektiği gibi, temsil ettikleri ulusal kamuoyunun çıkarları onları yönlendirecektir. Ancak, sadece tek başlarına değil, aynı zamanda "Sorumlu Küreselleşmeyi" yansıtan kurumlar yoluyla ortak çıkarların farkına varma ve bunları oluşturma gibi zorlu bir görevle karşı karşıya kalacaklar.

Bretton Woods gözlerimizin önünde yeniden yapılandırılıyor. Bu kez bu süreç New Hampshire'daki üç haftadan daha uzun sürecek. Daha fazla katılımcısı olacak. Ancak

bunun böyle olması gerekiyor. Bir sonraki krizin ne olacağını bilmiyoruz ama o kriz halihazırda oluşmakta. Bu krizi şekillendirmek ya da onun sizi şekillendirmesine izin vermek sizin elinizde.